

Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 1/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Notitie

opsteller: A. de Boer (senior KNA Prospector)

Aanleiding

Het voornemen bestaat om bij het adres De Hoef Oostzijde 28 een schuur en een hooiberg te bouwen. Het gebied is nu onbebouwd (fig. 1 en 2).

De schuur met een omvang van 271 m² (22,6 m x 12 m) wordt gebouwd in een Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied 1 (AWV1) op de archeologische beleidskaart van de gemeente (fig. 3).¹

De hooiberg met een omvang van 64 m² (8 m x 8 m) wordt deels gebouwd in een Archeologisch Waardevol Gebied 2 (AWV2) en deels in hetzelfde Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied 1 (AWV1) als de schuur.

De aanduidingen AWV1 en AWG2 houden verband met de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische resten gerelateerd aan laatmiddeleeuwse bewoning langs het ontginningslint van De Hoef. In de zone AWV1 geeft het archeologisch beleid van de gemeente een vrijstelling van archeologisch onderzoek bij bodemingrepen bij plangebieden tot 100 m². In de zone AWG2 geldt een vrijstelling voor bodemingrepen bij plangebieden tot 50 m². In beide zones geldt eveneens een vrijstelling als de bodemingreep ondieper dan 30 cm is (ongeacht de omvang van de ingreep).

Omschrijving van de huidige en voormalige situatie

Het plangebied bestaat uit grasland ten oosten en noorden van het adres De Hoef Oostzijde 27. In 2008 en 2015 is grondverbetering toegepast:

- 2008: sloten bij de dijk zijn opgeschoond en daarna gedempt (zie foto's in tabel 1, vergelijk situatie 2005 en 2012) en 1380 m³ grond is opgebracht en verspreid over perceel van 1860 m².
- 2015: sloten achterzijde perceel zijn opgeschoond en daarna gedempt (tabel 1, vergelijk situatie 2012 en 2015) en 380 m³ grond is opgebracht bij de sloot.

Door het opbrengen van grond is het perceel oorspronkelijk ongeveer 70 cm opgehoogd. Door zetting bedraagt de huidige netto maaiveldverhoging, ten opzichte van situatie vóór 2008, ongeveer 30 cm.

De te bouwen hooiberg komt deels op de plaats van een gedempte sloot.

Omschrijving van de ingreep

De werken worden geplaatst op funderingspalen. Onder de schuur worden 73 funderingspalen van 18 cm x 18 cm toegepast in het bouwvlak van 271 m². Onder de hooiberg worden 12 funderingspalen van 20 cm x 20 cm toegepast in het bouwvlak van 64 m². Voor het bouwen van de schuur en hooiberg vinden graafwerkzaamheden plaats tot maximaal 20 cm diep. Zowel de omvang van de bodemingrepen als de diepte van de bodemingrepen overschrijden de vrijstellingsgrenzen die in het archeologisch beleid van de gemeente gelden op de locaties.

1 (Kloosterman 2011)

Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 2/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Archeologische waarden in het plangebied

Het plangebied ligt deels in en vlak naast archeologisch terrein 11.916: Terrein van hoge archeologische waarde, De Hoef. De omschrijving in ARCHIS is: "Teren met sporen van bewoning. Het betreft de dorpskern van De Hoef. Ontginningskern van waaruit het veenweidegebied in cultuur is gebracht. Deze kern ligt op de oeverwal van de Kromme Mijdrecht. Omgrenzing is gebaseerd op de 1:50 000 topografische kaart uit 1849 en de 1:25 000 topografische kaart uit 1914.". Dit terrein is op de archeologische beleidskaart weergegeven met het signatuur AWG2. Bij het opstellen van de archeologische kaart van de gemeente is een aanpalende zone aangewezen waarin eveneens archeologische waarden worden verwacht verband houdend met de ontginning. Deze verwachtingszone staat op de archeologische kaart van de gemeente met de aanduiding AWV1. In het plangebied is geen archeologisch onderzoek uitgevoerd, noch zijn er archeologische waarnemingen geregistreerd in of binnen 500 m van het plangebied.² In het plangebied zijn geen gebouwde monumenten (rijks, provinciaal of gemeentelijk) aanwezig.

Effect op archeologische waarden

De graafwerkzaamheden vinden plaats in de reeds omgewerkte en opgehoogde bodem. Bij de graafwerkzaamheden worden zodoende geen archeologische waarden verstoord.

Het plaatsen van funderingspalen veroorzaakt een verstoring van de bodem tot op de diepte waarop de palen worden geplaatst. Indien archeologische waarden aanwezig zijn, worden deze in dat geval ook verstoord. Deze verstoring bestaat minimaal uit het volume die de palen innemen. Daarnaast kan de grond op enige afstand van de palen worden verstoord door zowel fysieke, chemische en biologische processen.³ Deze effecten blijken echter slecht voorspelbaar en kunnen daarom verder niet worden gekwantificeerd.⁴ Echter, zolang de zekere bodemverstoring door het plaatsen van funderingspalen minder dan 1% van het oppervlak beslaat, is de kans klein dat (eventuele) archeologische waarden verloren gaan.

Deze zekere verstoring door het plaatsen van palen bedraagt in dit plan:

- schuur: 0,87% (0,18 m x 0,18 m x 73 / 271 m²)
- hooiberg: 0,75% (0,20 m x 0,20 m x 12 / 64 m²)

De verstoring door het plaatsen van funderingspalen is kleiner dan 1%. Dat betekent dat het plaatsen van de funderingspalen daarmee als toelaatbaar mag worden beschouwd in het kader van behoud van archeologische waarden.

Advies

Bij het bouwen van een schuur en een hooiberg aan De Hoef Oostzijde 28 wordt de bodem tot maximaal 20 cm vergraven in reeds geroerde grond, en wordt een palenplan toegepast waarbij de bodemverstoring maximaal 1% van het te bebouwen oppervlakte verstoord. De kans is daarom gering dat bij realisatie van de plannen archeologische waarden worden verstoord. Nader archeologisch onderzoek is zodoende niet noodzakelijk.

² (ARCHIS - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2015) incl. aanvulling waarnemingen en sporen tussen mei 2015 en februari 2016.

³ (Caspers, Knol, en Kars 2011)

⁴ (Huisman e.a. 2011)

Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 3/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Literatuur

ARCHIS - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. 2015. "Archis".

<http://archis2.archis.nl/archisii/html/index.html>.

Caspers, S., W. Knol, en H. Kars. 2011. "*Richtlijnen voor maatwerk: onderzoeksrapport project Archeologievriendelijk bouwen & fysiek behoud*". VU Amsterdam, Instituut voor Geo- en Bioarcheologie (IGBA).

Huisman, D.J., J. Bouwmeester, G. de Lange, Th. van der Linden, G. Mauro, D. Ngan - Tillard, C. van Rooijen, I. Roorda, D. Schmutzhart, en R. Stoevelaar. 2011. "*De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen*". Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Kloosterman, P. 2011. "*Toelichting archeologische beleidskaart gemeente De Ronde Venen*". Adviesdocument 495. Weesp: RAAP Archeologisch Adviesbureau.

Bureau voor Archeologie

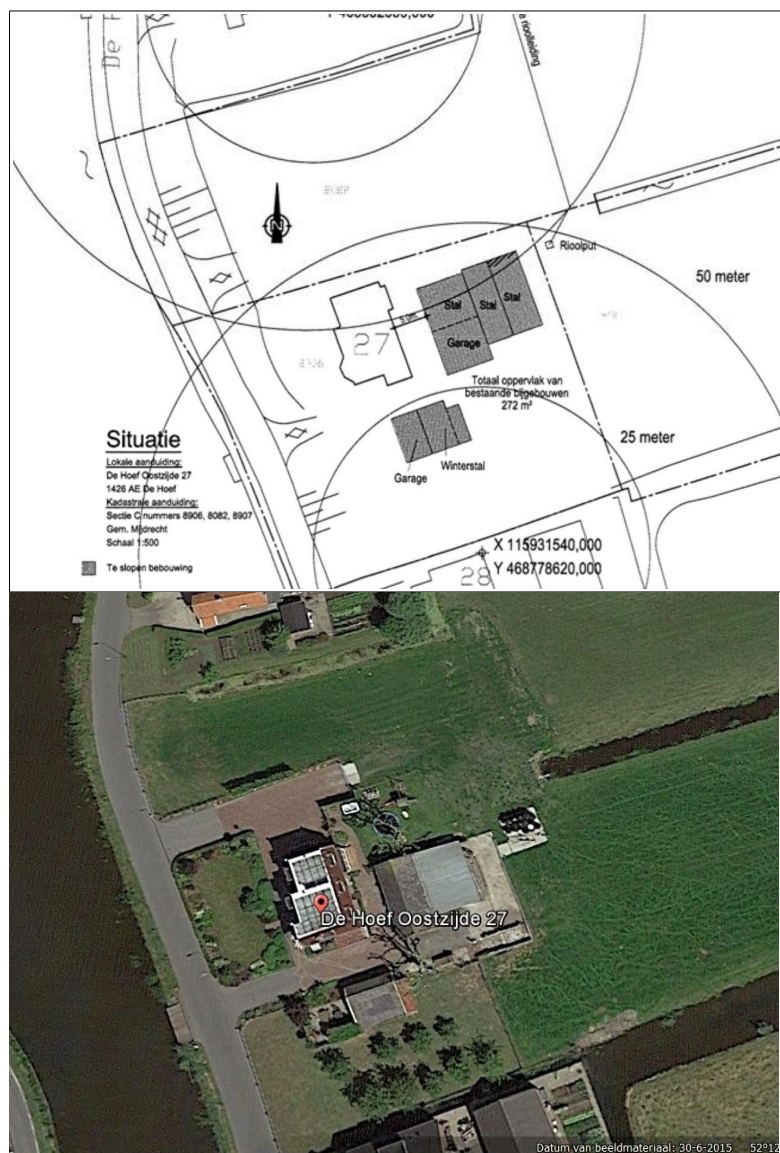
advies en onderzoek

blad 4/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Figuren

Figuur 1: Bestaande situatie in schets (boven) en luchtfoto (onder).

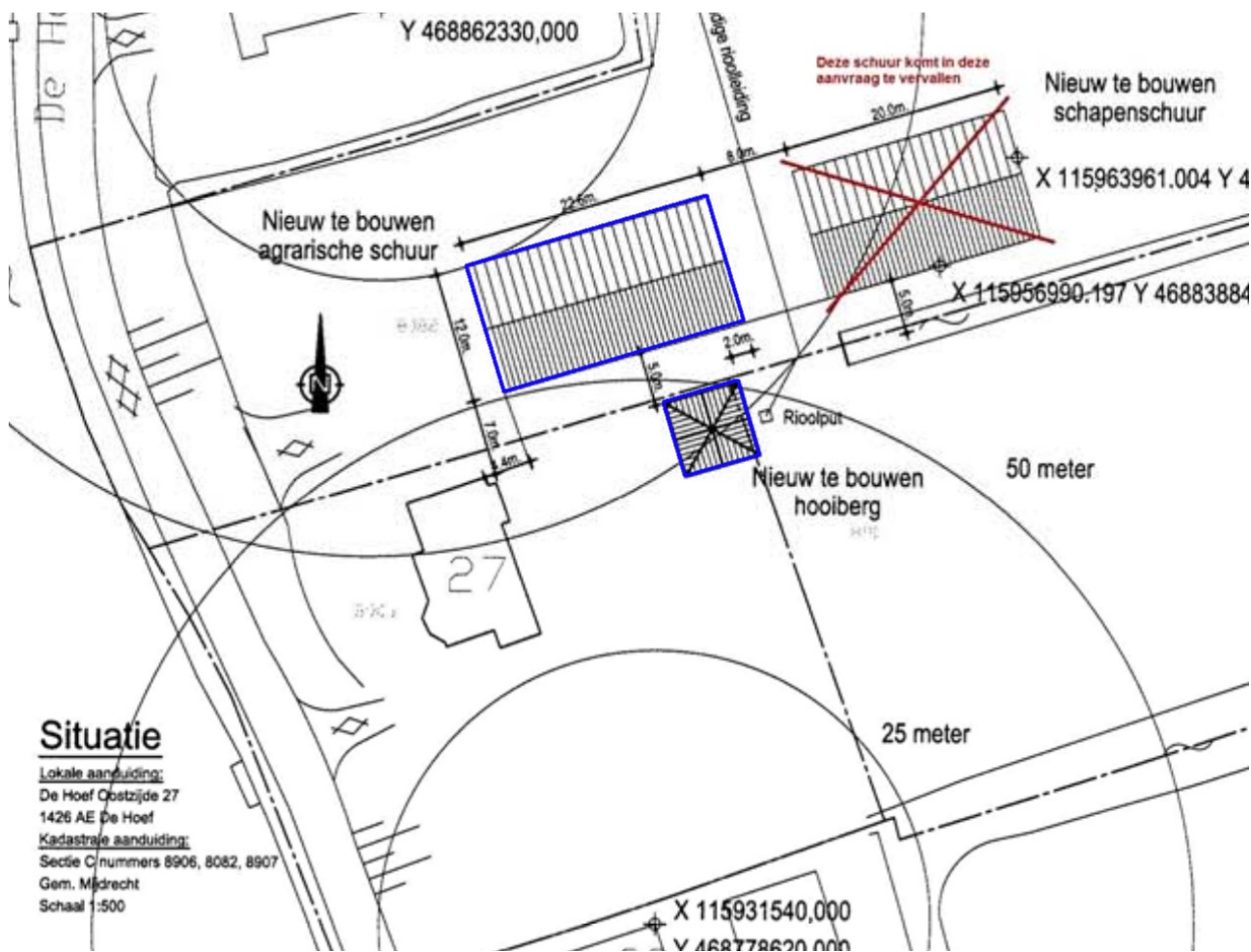
Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 5/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Figuur 2: Nieuwe situatie. De te bouwen schuur en hooiberg zijn blauw omlijnd. De schuur met rode kruis wordt niet gerealiseerd.

Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 6/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Archeologisch Waardevol Gebied

- AWG 1
- AWG 2

Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied

- AWV 1
- AWV 2
- AWV 3
- AWV 4
- AWV 5

(bij bodemingrepen dieper dan 30 cm –Mv)

geen onderzoeksvrijstelling, monumentenvergunning a
onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 50 m²

(bij bodemingrepen dieper dan 30 cm –Mv)

onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 100 m²
onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 200 m²
onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 500 m²
onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 1000 m²
onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 2000 m²

Figuur 3: Beleidskaart van de gemeente De Ronde Venen.

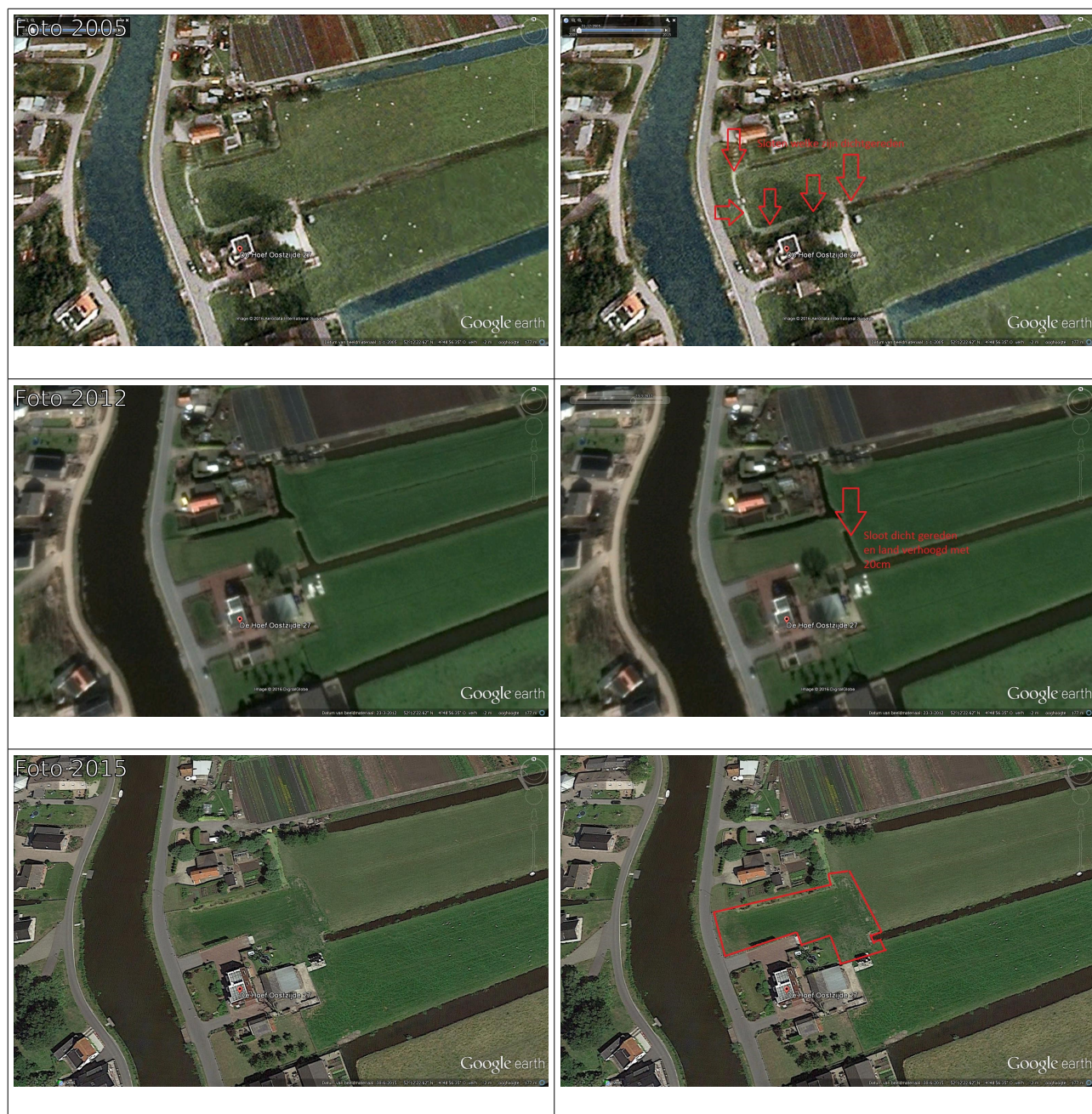
Bureau voor Archeologie

advies en onderzoek

blad 7/7

datum: 29-03-16

project: 2016031102 De Ronde Venen De Hoef Oostzijde 28

Tabel 1: Overzicht luchtfoto's uit 2015, 2012 en 2015 in het plangebied, rechts met annotatie m.b.t. de grondwerken.